

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115200140
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115200140.1

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného advokátska kancelária Goliášová Gabriela, s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 472 34 679, proti žalovanej: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. U. XX, B. U. U., o zaplatenie 598,34 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 256,43 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 106,83 € od 17.10.2014 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Určuje, že zmluvné podmienky nachádzajúce sa v Úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. pre Clubcard kreditnú kartu Premium - ITK 213 P platné od 01.08.2013 nachádzajúce sa

- v Hlave 5 § 4 v znení: „Klient a Spoločnosť sa dohodli na prirastaní úrokov a úhrady za poistenie k istine, a to vždy k poslednému dňu zúčtovacieho obdobia.“

- v Hlave 14 § 1 v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 EUR v prípade prvej upomienky a 12 EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok, bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne dvakrát za kalendárny mesiac a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované.“

- v Hlave 14 § 2 v znení: „V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 EUR. Táto pokuta bude Spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy.“

sú pre svoju neprijateľnosť neplatné.

IV. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Podaním došlým súdu dňa 07.01.2015 sa žalobca domáhal na žalovanej zaplatenia sumy v celkovej výške 598,34 € spočívajúcej v

- istine vo výške 467,55 €,
- úroku z omeškania za čas od 17.10.2014 do 17.12.2014 vo výške 5,44 €,

- upomienkach II. vo výške 36 €,
- úroku vo výške 44,05 €,
- poplatku za výpis z účtu vo výške 8,15 €,
- opravných úrokov vo výške 10,87 €,
- CoC istiny vo výške 31,72 €

Vo svojom návrhu vychádzal žalobca z toho skutkového základu, že dňa 04.04.2014 bola ním ako veriteľom so žalovanou ako dlžníkom uzatvorená Úverová zmluva č. 64040030375000, ktorej predmetom bolo poskytnutie úverového rámca 500 €. Neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Keďže žalovaná bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku, v zmysle Úverových zmluvných podmienok s názvom „Ukončenie úverovej zmluvy“ bola žalovaná žalobcom vyzvaná listom zo dňa 30.09.2014 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 615,34 € v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Žalobca sa k predmetu konania ďalej vyjadril elektronicky (bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 11.06.2015, kde uviedol, že zosplateniu úveru predchádzala upomienka vo forme telefonátu a že bonita žalovanej bola preverovaná v registroch dlžníkov SOLUS a NRKI.

Žalovaná sa k predmetu konania nevyjadrila.

Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 11.06.2015 v neprítomnosti účastníkov konania a z vykonaných listinných dôkazov zistil nasledujúce:

Home Credit Slovakia a.s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník dňa 04.04.2014 uzavreli zmluvu o úvere č. 64040030375000 s nasledujúcimi parametrami:

- výška úverového rámca 500 €,
- mesačná splátka 4% z dlžnej čiastky, najmenej 12 €,
- ročná úroková sadzba 26,28% a 11,88% (podľa výšky čerpanej sumy),
- RPMN 38,7%,
- priemerná RPMN 25,37%.

Miniaturným písmom sa pod časťou zmluvy obsahujúcej základné náležitosti nachádza inkorporačná doložka, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti HCS. Týmto miniaturným písmom je ďalej uvedené, že spoločnosť a klient podpismi na tejto zmluve zároveň uzatvárajú dohodu o zmluvnej pokute podľa Hlavy 18 ÚP.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal procesný súd z nasledujúcich úvah:

Právna podstata úverového vzťahu.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. - Na spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, sa vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 3 ods. 1 písm. a) až d) a § 3 ods. 3, § 4 ods. 14, § 5 až 8, § 9 ods. 1, 4, 6 až 8, § 10, § 11, § 12 ods. 2, § 15, § 17, § 20 až 23 a § 25 až 27.

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) podľa § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g), i) a w),
- b) povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške,
- c) výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť.

Z Úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom dňa 04.04.2014 vyplynulo, že sa žalovanej poskytuje úverový rámec vo výške 500 €, pričom výška mesačnej splátky mala byť 4 % z dlžnej čiastky a ročná úroková sadzba 26,28 % alebo 11,88 %, a to podľa výšky čerpanej sumy.

Súčasťou Úverovej zmluvy boli aj Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. podľa § 3 Hlavy 2, ktorých po uzatvorení ÚZ zriadi spoločnosť klientovi úverový účet pre čerpanie poskytnutého úveru do výšky prideleného úverového rámca. Úverovým účtom sa rozumie účet, na ktorom spoločnosť eviduje svoje pohľadávky voči klientovi z poskytnutého úveru a tomu zodpovedajúce záväzky klienta.

Podľa § 1 Hlavy 8 ÚZP - Úverová zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú.

Podľa § 2 Hlavy 8 ÚZP - Klient je povinný celý čerpaný úver a všetky záväzky klienta voči spoločnosti splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že

- a) sa oneskoril s platením aspoň 2 splátok alebo sa oneskoril s platením 1 splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace,
- b) uviedol v návrhu nepravdivé údaje,
- c) porušil niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich z ÚZ, ÚP alebo z dokumentov, ktorých predmetom je zabezpečenie pohľadávok vyplývajúcich z ÚZ,
- d) bolo začaté exekučné, konkurzné alebo vyrovnávacie konanie na majetok klienta.

Žalobca v prípadoch prejednávania nárokov z obdobných zmlúv tvrdí, že ním poskytnutý úver je v súlade so zákonom a úverová zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom, pričom sa odvoláva na § 10 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý upravuje Zmluvu o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania.

Podľa § 2 písm. e) Zákona č. 129/2010 - Povoleným prečerpaním je forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa.

Podľa dôvodovej správy, na ktorú sa zvykne žalobca odvolávať v časti týkajúcej sa pojmu povolené prečerpanie je uvedené, že ide o: „výslovnú dohodu v Úverovej zmluve, na základe ktorej veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať s finančnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho bežného účtu, ktorý má vedený u veriteľa. Pod tento typ úveru patrí napríklad dnes už bežne používaný tzv. kontokorentný úver.“

Súd považuje za podstatné, že v tomto prípade úver poskytnutý žalobcom žalovanej podľa toho, ako znie úverová zmluva a Úverové zmluvné podmienky, nie je spotrebiteľským úverom vo forme povoleného prečerpania, teda kontokorentným úverom ale je revolvingovým úverom.

Podľa internetovej stránky wikipedia.sk kontokorentný úver je kombináciou vkladového a úverového účtu. Klient má v Komerčnej banke otvorený bežný účet a k nemu má schválený tzv. úverový rámec (suma, do výšky ktorej môže klient čerpať úver).

Naproti tomu revolvingový úver je krátkodobý úver s možnosťou obnovovania. Z hľadiska čerpania úveru funguje podobne ako úver z kontokorentného účtu. Na rozdiel od neho je však účelový a nezávislý na konkrétnom bežnom účte.

V danom prípade je nepochybné, že o kontokorentný úver, teda o spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania nešlo, pretože ako vyplýva z vyššie citovaného ustanovenia § 3 Hlavy 2 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia žalovaná u žalobcu nemala zriadený účet, ale tento účet (aj to len na evidenciu pohľadávok žalobcu a záväzkov klienta) jej zriadil žalobca až po uzatvorení Úverovej zmluvy.

Ďalej pre aplikáciu § 10 zákona č. 129/2010 Z.z. je nutné, aby išlo o úver formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do 3 mesiacov. V danom prípade je zrejmé to, že samotné zriadenie účtu až poskytnutím úveru odporuje pojmu povoleného prečerpania, pretože v čase uzatvorenia zmluvy tu nebol účet, ktorý by bolo možné prečerpať a navyš z Úverovej zmluvy nevyplýva ďalšia nutná podmienka aplikácie § 10, a to, že musí ísť o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do 3 mesiacov.

V danom prípade z § 1 Hlavy 7 Úverových zmluvných podmienok vyplýva, že Úverová zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú.

Pokiaľ ide o možnosť splatenia úveru na požiadanie, zákon týmto myslí situáciu, keď veriteľ je oprávnený kedykoľvek a bez uvedenia dôvodu požiadať dlžníka o splatenie úveru. V tomto prípade tomu tak nie je, pretože právo na tzv. predčasné splatenie úveru má žalobca podľa Úverových podmienok iba v prípadoch v nich výslovne uvedených, a to v Hlave 7 § 2 písm. a) - d).

Podstatné náležitosti zmluvy.

Podľa § 9 ods. 2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu 06.10.2012 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20100301.html>> musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

KS v Trnave, sp. 10Co/158/2013 zo dňa 18.02.2014 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatónnymi (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa, ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

KS v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014 - Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Tieto zistenia zo strany žalovaného v jeho opravnom prostriedku vôbec spochybnené neboli. Preto aj za predpokladu platného dojednania výšky úrokov pre absenciu jednej z náležitostí vyžadovanej ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. žalovanému nevzniklo právo na úroky dohodnuté v zmluve. Ak žalobca zaplatil i úroky, na ktoré žalovanému právo nevzniklo, na strane tohto účastníka minimálne vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Trnave sp. zn. 10CoE/313/2010 - každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami suma, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež prípadne iným poplatkom. Je teda zrejmé, že predložená Úverová zmluva žiadne takéto rozčlenenie neobsahuje, preto aj z tohto dôvodu je táto Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

KS v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 - Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť).

Keďže žalobcom predložená úverová zmluva neobsahuje rozpis splátok na ich jednotlivé súčasti, je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov.

Skúmanie bonity žalovanej.

Podľa predloženej zmluvy je žalovaná invalidnou dôchodkyňou s mesačným príjmom 230 € a príjmom partnera 210 € mesačne.

Podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.

Ods.1 - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Ods.2 - Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Výzvou zo dňa 30.04.2015 požiadal súd žalobcu o zaslanie dokladov, na základe ktorých bola preverovaná bonita žalovanej.

Keďže žalobca súdu žiadne doklady nezaslal a nepreukázal ani lustráciu v registroch dlžníkov, nemožno u neho hovoriť o konaní s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods.1, čoho výsledkom je neplatnosť predčasného zosplatenia úveru. Takýmto konaním nie je uvedenie príjmu klienta bez jeho preukázania a bez požadovania preukázania nákladov klienta na živobytie a prípadných záväzkov ovplyvňujúcich jeho bonitu.

Následkom vyššie uvedeného postupu žalobcu tak je, že úver je bez úrokov a bez poplatkov a k jeho predčasnému zosplatneniu platne nedošlo.

Nedodržanie postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Realizáciu upozorňujúcej výzvy pred zosplatnením žalobca nepreukázal (napriek tvrdeniu o telefonátoch), následkom čoho je opäť neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Je už notorieta súdnych rozhodnutí záver, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.

Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať v obecnej polohe poctivo.

Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

Hlava 5 § 4 ÚP - „Klient a Spoločnosť sa dohodli na prirastaní úrokov a úhrady za poistenie k istine, a to vždy k poslednému dňu zúčtovacieho obdobia.“

Podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 35Odo/101/2002 - Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva /tu úroky z omeškania z dojednaných úrokov/ potom veriteľ nemá preto, že ani občiansky ani obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani obchodný ani občiansky zákonník nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.).

Podľa § 54 ods.1 OZ - Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Tzv. kapitalizácia úrokov a rovnako ani iných dlžných súm v Občianskom zákonníku a ani v Obchodnom zákonníku upravená nie je. Vzhľadom na to, že ide o postup, ktorým sa zvyšuje dlžná istina úročená úrokmi a úrokmi z omeškania, ide o postup hrubo v neprospech spotrebiteľa a zároveň o postup odporujúci § 54 ods.1 OZ. Takéto ustanovenie bolo navyše netransparentne uvedené iba v úverových podmienkach a teda je zrejmé, že nie je výsledkom slobodnej voľby spotrebiteľa.

Aj Krajský súd v Plzni vo veci sp. zn. 64 Co 23/2014 uviedol - Ujednání, že úverovaný bude platiť úroky i z úrokov, byť vyjadrené jako „přirůstání úroků k jistině“, je v rozporu s ustanoveními na ochranu spotrebiteľa.

Zmluvná podmienka uvedená v Hlave 7 § 5 ÚP je tak pre svoju neprijateľnosť neplatná.

Hlava 14 § 1 - „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 EUR v prípade prvej upomienky a 12 EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok, bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne dvakrát za kalendárny mesiac a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatnení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované.“

Hlava 14 § 2 - „V prípade omeškania klienta je Spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť Spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 EUR. Táto pokuta bude Spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy.“

Výzvou zo dňa 30.04.2015 požiadal súd žalobcu o vysvetlenie, akým spôsobom určil cenu upomienok a aké sú skutočné náklady na ich vyhotovenie. Na uvedené žalobca nereagoval.

Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú opätovne netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.

Navyše, uvedené sankcie považuje súd za neplatné zmluvné podmienky aj pre ich neprimeranosť.

Podľa § 53 ods.4 písm.k) Občianskeho zákonníka - Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Pri omeškaní so splátkou vo výške minimálne 12 € žalobca podľa zmluvy mohol požadovať zmluvnú pokutu - 17 €, zaplataenie 1. upomienky - 5 €, zaplataenie 2. upomienky - 12 €, úrok z omeškania v zákonnej výške - v čase uzavretia zmluvy 5,25% p.a.

V čase uzavretia úverovej zmluvy dňa 04.04.2014 už platili nasledujúce ustanovenia NV SR č. 87/1995 Z.z.:

§ 3a ods.1 - Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

§ 3a ods.2 - Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

Citované ustanovenia obmedzujú výšku zmluvnej pokuty tak, že táto spolu s úrokmi z omeškania nesmie byť vyššia ako trojnásobok úrokov z omeškania. Ku dňu 04.04.2014 mali úroky z omeškania výšku 5,25% ročne a trojnásobok tak predstavuje 15,75% ročne. Je teda zrejmé, že táto výška sankcie je prekročená, nakoľko zmluvná pokuta predstavuje 141% dlžnej splátky, upomienka 1. - 41% dlžnej splátky a upomienka 2. - 100 %. Sankcie tak spolu predstavujú 287,25 %, čo je bez ďalšieho neprípustné.

Priznané plnenie.

Žalovanej bola poskytnutá istina vo výške 467,55 € a vrátená bola suma 0 €. Dlžná istina tak predstavuje výšku 467,55 €.

Pokiaľ ide o splátky vychádzajúce z tejto istiny (vo výške 4%, najmenej 12 €), tieto mala žalovaná hradiť nasledujúco (vychádzajúc z platobnej histórie žalobcu):

1. splátka 20.05.2014 - 29,55 €
2. splátka 20.06.2014 - 30,15 €
3. splátka 20.07.2014 - 20,26 €
4. splátka 20.08.2014 - 4,44 €
5. splátka 20.09.2014 - 22,43 €
6. splátka 20.10.2014 - 18,70 € (4% z dlžnej istiny 467,55 €)
7. splátka 20.11.2014 - 18,70 €
8. splátka 20.12.2014 - 18,70 €
9. splátka 20.01.2015 - 18,70 €
10. splátka 20.02.2015 - 18,70 €
11. splátka 20.03.2015 - 18,70 €
12. splátka 20.04.2015 - 18,70 €
13. splátka 20.05.2015 - 18,70 €

Ku dňu rozhodovania súdu (keďže k strate výhody splátok nedošlo) mala žalovaná vrátiť istinu vo výške 256,43 € (súčet vyššie uvedených súm) a táto istina, tak bola priznaná na zaplatenie žalobcovi.

Žalobca požaduje úroky z omeškania od dňa 17.10.2014. K tomu dňu (keďže úver je bez úrokov, bez poplatkov a bez predčasného zosplatnenia) podľa rozpisu splátok žalobcu mala byť zaplatená istina 106,83 €. Z tejto istiny priznal súd úroky z omeškania, ktorých výška podľa skôr citovaných právnych predpisov je 5,05 % ročne (základná sadzby ECB k 17.10.2014 - 0,05% ročne).

Náhrada trov konania.

Podľa § 142 ods.2 O.s.p. - Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Keďže z požadovanej sumy 598,34 €, bolo žalobcovi priznaných 256,43 € bol v konaní prevažne neúspešný a na náhradu trov konania nemá právo.

Žalovaná náhradu trov konania nepožadovala.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.